

Székely Ákos

Futás a középpontból

/Házkutatás Nagy Pál emlékezetében/

1992. máj. 29. Salgótarján

Itt most én vagyok a kapus és az előretolt center egyszemélyben. Nyilván, hogy minden bekapott gólért én legyek a hibás. /És hogy engem rúgjanak le először a háttvédek/. Szóval: "kiemelt helyen játszunk a bajban" /a "bajnokságban" / Szerencsére a *gyerekkor erdejében* minden fa az én kapufám – s ebben a játékban egyébként sinesenek kötött posztok. "Majd megszokjuk a mezőnyjátékot is."

tudatalatti lét –
létminimum alatti tudat –
/ "az anya testében töltött időre gondolok" /
léte kezdetén az újszülött mágikus gondolatok és *szavak* időszakában él, a mindenhatóság boldogító káprázatában...

Lautréamont híres meghatározása:
Szép, mint Rákóczi és Malinovszkij véletlen találkozása a Pipis-hegyen.

Nagy Pál horoszkópja /Oroszlán, 1992. máj. 29./

"esőre töltöm fürdővizedet..." – csak nem Nógrádi Sándor nyitotta meg a vízcsapot?

Az Arany János úton: "Ötszáz, bizony, dalolva
 ment
 Lángsírba velszi bárd."
 átírva:
 Ötszáz minyon dalolva
 ment
 Átírva: velszi fánk.

A rendszerváltás pillanata:

Leszámolás?

Elszámoltatás?

Vagy hagyjuk futni őket?

Nagy Pál választása:

Még ma leszámolunk az *irodalommal*...

Az írókat életben hagyjuk.
 Műveiket akasztjuk fel, állítjuk pellengérré.

Még ma leszámolunk az irodalommal...

De változatlanul hiszünk a tiszta gatyamadzag
 varázshatalmában /és hogy kicsirázik a falra-
 hányt borsó/.

Az én házam az én kártyaváram. Címem: Magvető
 Könyvkiadó 1051 Budapest, Vörösmarty tér 1.

Ha a Lovász József és a József Attila út keresztező-
 déseben megállunk, egy kicsit tényleg bogarasak le-
 szünk. Lovász József Attila? Volt rikkancs, hajóinas,
 kenyeres, borfiú, kukoricacsósz, házitanító, fahordó,
 kövezőinas, bélyegárus, újságkihordó, napszámos, ki-
 futó, bankhivatalnok, takarító, moziba vízárus –
 de hogy *lovász* ?

Különben: kinek mi baja lehet a zsákutcával? Egy "friss" könyv: Tzara versei Parancs János fordításában. Az Előszóban ezt írja: "Ma már jóval kevésbé lelkesedem az avantgárdért, mint korábban, lett légyen az a század eleji avagy újabb keletű. A legtöbbjük kitarthatóan, konokul és kizárólagosan, csekély és sovány eredményekért gyalogolt vagy gyalogolt a zsákutca végéig."

Egy szép, hosszú zsákutca. Vállalni kellene. A sok egyvagy kétirányú, célorientált úttal szemben végre garantáltan *öncélú* hely. Szabad és független terület – miért ne lehetne a modern irodalom kulcsszava, metaforája? Nem gyanús, hogy már vagy száz éve gyalogolunk benne?

teleszkóp, mikroszkóp, horoszkóp, kaleidoszkóp, periszkóp, Szkopje, Szkópháza – Szkópháza 1956. nov. 27.

Nagy Pál nem az első, aki a meghívón is látható *dekonstruktív* képversében megörökítette szülővárosát. Salgó várában írta Balassi Bálint a "Vitézek! mi lehet ez széles föld felett szebb dolog az *romoknál*" kezdetű katonanéckét. Petőfi emléktáblát is kapott, amiért folytatta a nagy előd gondolatát. Arany Lacinak című versében olvasható a híres sor: "*rontom-bontom*".

De vajon büszkélkedhet-e *zsákutcával* Salgótarján? A térkép szerint /Magyarország útikönyv 1982. 7. kiadás/ igen. A *Munkácsy út* gyanúsán a semmibe lóg. Vagy ez valamiféle hungarocell-hungarocsel? Egy megfordított zsákutca-tábla: U-csel /" ucsellel festett dárdaerdő..."/

Salgó-patak...

Tarján-patak...

Csel/e patak/...

Ahol víz van, ott előbb-utóbb hulla is van. Ez az egész a magzatvízzel kezdődik. /"Az anya testében töltött időre gondolok..." /

labirintus, útvesztő, várostérkép; játszótér, fedezés, utazás, kaland; az útvonal, a bejárás szabadsága; a szó bolyongása, csetlése-botlása, félrelépése ahogy *térid*-fordul; önmaga folytonos elvesztése és megtalálása; a nyelv önmagára eszmélése – "eltévedt gyerek a fánk alatt"

id. Szabó István Mikszáth mellszobra? Somogyi József Felszabadulási Emlékműve? Makrisz Zizi Blaski János mozaikja? Csohány Kálmán mázas kerámiaja? Vagy talán inkább a Munkásország megyei Parancsnokságának udvarát díszítő Marcsa István szobor, az *Ingázó fiú*: hát-ha mégis két nadrág van rajta gatyá nélkül...

Miért szaladgálnánk örökösen a könnyebb megoldások után? Az igazi írói feladat, az igazi írói bravúr: zsákutcában vakvágányon *közlekedni*. /Ezt éppen itt, a Hatvannál kiágazó 81.sz. vasúti főútvonalon fekvő Salgótarjánban érdemes különösen megfontolni/

A TÉKOZLÓ ATYA /A VÁROS, AZ ORSZÁG – AZ ATYAORSZÁG/ MEGLEHETŐSEN HOSSZÚ ÉS ALAPOS TÉKOZLÁS UTÁN – A TÉKOZLÓ ATYA HAZATÉRT A FIÚI HÁZBA.

Stössel Nánda: Család (tus)